

Posudek bakalářské práce podané na ÚFaR FF UK v Praze

Jméno a příjmení: **Jarmila Grimmová**

Téma: **Deskové hry v mytologiích: Srovnání severských, keltských a indických kosmologických motivů**

Datum: **září 2019**

Školitel: **Doc. Radek Chlup, Ph.D.**

Oponent: **Doc. Dalibor Antalík, Dr.**

1) Struktura argumentace (4 b.)

Koherence autorčina výkladu představuje spíše slabší stránku předložené práce. Úvodní přehled písemných pramenů (str. 10-16) působí referátovým dojmem a pro zpracování zvoleného tématu je v posledku nadbytečný. Bohatě by postačily charakteristiky pouze v práci pojednávaných primárních pramenů, jak je autorka zařadila do hlavní stati. Za podobně nadbytečné oponent považuje též příležitostné exkurzy, díky nimž se ztrácí souvislost výkladu. Ostatně i sama autorka si toho je někdy vědoma. Kupříkladu jeden z nich končí slovy: „Tato diskuse je však pro mou práci vedlejší“ (str. 37; srv. str. 30). Naopak jindy se čtenář setká s přílišnou zkratkovitostí. Kupříkladu po převyprávění děje *Historia Peredur* se dozví, že se jedná o „zjevně iniciační příběh“ (str. 51), aniž by pisatelka předložila argumenty, jimiž lze takovouto klasifikaci podepřít. Ještě jindy jsme svědky jakéhosi předbíhání. Kupříkladu kap. 3.1.1 předkládá čtenáři srovnání právě popsané látky s tradicí, o níž se bude v práci pojednávat teprve v kap. 4.1

Za pochybení oponent pokládá absenci shrnutí odborné diskuse. Podobně postrádá sebemenší informace o použité metodologii. Práci, která se deklaruje jako komparativní, je to výrazně ku škodě a letmé poznámky o limitech mezináboženského srovnání (str. 74) tuto mezeru nemohou zaplnit.

2) Formální úroveň (4 b.)

Formální úroveň práce je průměrná. Zhusta se v ní objevuje řada redakčních nedostatků:

a) překlepy: viz „ses nám dostane“ (str. 11); „psáná“ (str. 22); „větba“ (str. 28); „je možná vnímat“ (str. 35); atd.

b) pochybení v psaní malých a velkých písmen: viz „mabinogi“ na str. 14;

c) pochybení v interpunkci: viz str. 9, poslední řádek;

d) chyby v gramatické shodě: viz „které je neméně nepřesvědčivá“ (str. 28);

e) vyšínutí z větné stavby: viz str. 9, poslední věta druhého odstavce; str. 10, poslední dva řádky; str. 21; atd.;

f) nesrozumitelné formulace: viz „Někdy strofy chybí, někdy máme naopak nějakou navíc a někdy se použijí k doplnění, někdy se naopak usoudí na pozdější dodatek“ (str. 19); „Střetávají se zde dvě od počátků nepřátelské síly podobné mocnosti a schopnosti“ (str. 54); atd.;

g) věty postrádající smysl: viz „Ty obsahuje 5300nejbohatší a nejstarší díla samotných Seveřanů“ (str. 10); „Toto jsou nejdůležitější indické a hinduistické prameny ke studiu náboženství a mytologie prostírající se na prostoru zhruba 3 tisíc let a později“ (str. 16); atd.;

h) inkonzistence při transkribování cizojazyčných termínů: viz *rádzasúja – rájasúya* (str. 62) – *rājasúja* (str. 63).

3) Práce s prameny (6 b.)

Pisatelka prokázala solidní schopnost pracovat s primárními písemnými prameny. Prakticky napořád se jedná o látky mytické, v případě indického materiálu též rituální (*rádzasúja*, *ašvamédha*). Zcela okrajově se setkáváme i s piktografickým materiálem (str. 20), ikonografii je přisouzen pouze ilustrativní charakter (str. 68). Kontext literárních látek bývá obvykle volně převyprávěn (někdy s nadbytečnými detaily), pasáže týkající se zvoleného tématu jsou zpravidla uváděny *in extenso*.

Oponent má v tomto bodě pouze dvě výtky. V první řadě mu není jasné, proč v rámci výkladu o situaci u Keltů pisatelka zařadila epizodu o Lugově fidchellovém klání s Nuadou do jakési „zbytkové“ kapitoly 3.5 „Další prameny“, přestože právě ona je nepochybně nejznámějším keltským příkladem zpracování motivu božské hry. Druhá výhrada spočívá v tom, že poznámkový aparát je používán spíše k doplňkovým exkurzům, nežli k odkazování na primární či sekundární literaturu.

4) Vlastní přínos (5 b.)

Nejsilnější stránkou práce je v tomto ohledu chvályhodné shromáždění a uspořádání primárního materiálu. (Až na výše zmíněné podcenění tradice z tzv. Druhé magturedské bitvy o Lugově hře s Nuadou.) Za čtenářsky vstřícné lze považovat též zařazení interpretačních výtěžků na konce kapitol v hlavní stati. Pravdou však zůstává, že v nich skutečné interpretace nalézáme jen poskrovnu. Přesto je ve způsobu autorčina psaní jistě přítomná snaha citlivě se alespoň přiblížit porozumění pojednávaného motivu. Můžeme však sledovat jen pisatelčino volné kroužení nežli zřetelný hermeneutický kruh.

5) Obecný přesah (3 b.)

Ambice ukázat, že hra představuje nezanedbatelného činitele nejen v antropologii nýbrž i v teologii archaických náboženských kultur, je oponentovi sympatická. Ovšem bez hlubšího rozboru samotného pojmu „hra“ zůstává závěr práce poněkud nepřesvědčivý. Pečlivě shromážděná komparativní data proto zůstávají z větší části nevytěžena. Škoda, že kupříkladu Huizingův bestseller *Homo ludens* se objevuje pouze v seznamu literatury, avšak do vlastního zpracování tématu se nijak nepromítl. Autorka z něj ani z žádného podobného díla (kupříkladu Finkova apod.) necituje ani jedenkrát. Tím oponent nechce tvrdit, že by jen a pouze díla *tohoto* zaměření mohla poskytnout teoretické zakotvení její analýze. Škála metodologických východisek totiž v případě zkoumání motivu hry v náboženských textech může sahat od filosofie, přes psychologii až po antropologii náboženství. A s jejich pomocí by v práci jen letmo zmiňovaný kosmologický rámec interpretace jistě vyzněl mnohem přesvědčivěji.

6) Závěr (celkem 22 b.)

Autorka prokázala znalost zkoumaných reálií odpovídající studentské práci na bakalářské úrovni. Její interpretační potenciál má ovšem své výše popsané meze. Oponent práci doporučuje k obhajobě. Její klasifikaci pak navrhuje stupněm **velmi dobře** (22 bodů).

V Praze dne 5. září 2019.

Doc. Dalibor Antalík, Dr.